

Брюксел, 26 май 2025 г.
(OR. en)

9393/25

DEVGEN 74
FIN 555
ACP 30
RELEX 653

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	26 май 2025 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	7798/25 + ADD 1
Относно:	Годишен доклад за 2024 г. относно прилагането на инструментите на Европейския съюз за външна дейност през 2023 г. – Заключение на Съвета (26 май 2025 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета във връзка с годишния доклад за 2024 г. относно прилагането на инструментите на Европейския съюз за външна дейност през 2023 г., одобрени от Съвета на 4099-ото му заседание, проведено на 26 май 2025 г.

Годишен доклад за 2024 г. относно прилагането на инструментите на Европейския съюз за външна дейност през 2023 г.

Заключения на Съвета

1. Съветът припомня, че в контекста на все по-непредвидимата глобална среда е важно да бъдат укрепени международните партньорства на ЕС. Инструментите на ЕС за външна дейност, европейската финансова архитектура за развитие (EFAD) и стратегията Global Gateway са ключови инструменти за насърчаване на партньорства, основани на взаимни интереси и ангажираност във всички измерения на устойчивото развитие, като се постига напредък, наред с другото, в изпълнението на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и Парижкото споразумение. От стратегически интерес за ЕС е също така да се отстояват демократичните ценности, правата на човека и международното право, да се подкрепят мирът и стабилността и да се постига напредък по приоритетите на политиката на ЕС, включително подкрепата за основания на правила и ценности световен ред, чийто основен принцип е многостранното сътрудничество, а в центъра му е ООН. По този начин външната дейност на ЕС насърчава геополитическата роля и въздействие на ЕС, като укрепва неговия стратегически глобален обхват, конкурентоспособността и икономическата сигурност на ЕС както за ЕС, така и за неговите партньори, включително чрез подход „Екип Европа“.
2. Сътрудничеството на ЕС за развитие и международните партньорства са многоизмерно начинание. Като се има предвид променящата се международна обстановка, ЕС трябва да е готов да адаптира и усъвършенства подхода си към инструментите за външна дейност, включително чрез осигуряване на съответствие с политическите приоритети на ЕС, като насърчава ефективно многостранно сътрудничество. Въз основа на резултатите, постигнати в рамките на Global Gateway, частният сектор следва да продължи да участва в дейностите за сътрудничество за развитие на местно равнище в държавите партньори въз основа на по-тясно сътрудничество между делегациите на ЕС и посолствата на държавите – членки на ЕС.

3. Съветът отбелязва, че ЕС и неговите държави членки заедно са най-големият партньор за развитие в световен мащаб – като предоставят 42% от световната официална помощ за развитие (ОПР) – най-големият търговски блок в света, както и значим донор на хуманитарна помощ в световен мащаб. Чрез подхода „Екип Европа“ ЕС и държавите членки спасяват човешки живот, облекчават страданията, допринасят за устойчивото развитие, изкореняването на бедността, намаляването на неравенствата и мира и стабилността, включително чрез връзката между развитието, хуманитарните действия и мира, както и борбата с изменението на климата и загубата на биологично разнообразие.
4. Съветът изтъква, че съгласуваността между политиките на ЕС в областта на развитието, външната политика, климата, икономиката, търговията, сигурността, отбраната и миграцията, както и вътрешните му политики в по-широк план, следва да се развива съгласно съответните области на компетентност и когато е целесъобразно – да се улеснява от неговите инструменти за външно финансиране.
5. Съветът приветства годишния доклад за 2024 г. относно прилагането на инструментите на Европейския съюз за външна дейност през 2023 г., както и усилията в доклада да се покаже как външната дейност на ЕС допринася за изпълнението на приоритетите на политиката на ЕС. Докладът обхваща ключови аспекти на финансовата подкрепа от ЕС през 2023 г. за международните партньорства, европейската политика за съседство, хуманитарната помощ и гражданската защита, политиката за разширяване на ЕС, мира, сигурността и отбраната, реакцията и готовността при кризи, както и подкрепата за геостратегическите цели на ЕС. Съветът призовава Комисията да продължи да докладва относно операциите по финансиране и инвестиране, обхванати от гаранцията за външна дейност, както се препоръчва в становище 03/2024 на Европейската сметна палата, както и относно препоръките, отправени от Сметната палата в нейните доклади и становища. Съветът оценява навременното публикуване на доклада в съответствие с член 41 от Регламента за Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (ИССРМС – Глобална Европа).
6. Съветът подчертава значението на доклада за прозрачността и отчетността на външната дейност на ЕС, като по този начин се предоставя съществена информация за упражняването на политическото му управление. Съветът отчита важната роля, която играят годишните доклади и свързаната с тях система за мониторинг и оценка, за да се оцени напредъкът на ЕС в изпълнението на Програмата до 2030 г. и Парижкото споразумение. Съветът подчертава, че е важно да се докладва за резултатите.

7. Съветът приветства докладването относно изпълнението на стратегията Global Gateway в подкрепа на политиката на ЕС за развитие и други цели на политиката на ЕС, както и постиженията на добре координирания подход „Екип Европа“, включително относно изпълнението на инициативите на „Екип Европа“. Съветът насърчава Комисията и държавите членки да продължат да представят примери за проекти по линия на Global Gateway, когато е целесъобразно, за да се повиши видимостта на изпълнението на Global Gateway. Съветът изтъква значението на ангажираността на ЕС с частния сектор, включително за увеличаване на инвестициите в устойчиво развитие и укрепване на конкурентоспособността на ЕС. Съветът оценява усилията за изпълнение на стратегията Global Gateway, включително одобряването на водещи проекти, първия форум Global Gateway и стартирането на „Коридора Лобито“.
8. Съветът оценява факта, че в доклада е представена подкрепата, която ЕС продължи да оказва за справяне с последиците от необоснованата, непровокирана и незаконна агресивна война на Русия срещу Украйна, включително подкрепа за Украйна и най-засегнатите партньори в близост до нея, както и за държави партньори от останалата част на света. ЕС ще продължи да работи в тясно сътрудничество с Украйна и Република Молдова и да подкрепя усилията им за реформи по техния европейски път. Съветът изтъква, че подкрепата на ЕС за други държави партньори също продължава да бъде силна, по-специално най-слабо развитите държави и най-уязвимите и нестабилни държави. Освен това Съветът припомня значението на хуманитарната помощ, предоставена по безопасен и безпрепятствен начин и в съответствие с хуманитарните принципи, за Газа, Судан и други засегнати от конфликти райони през 2023 г.
9. Съветът припомня значението на подхода на партньорство, като набляга на ангажираността и редовния политически диалог с държавите партньори. Съветът подчертава значението на срещата на върха ЕС – CELAC и на срещата на върха за Западните Балкани за ангажимента на ЕС в областта на външните отношения. Съветът приветства Споразумението от Самоа¹ като средство за укрепване на сътрудничеството в областта на демокрацията и правата на човека, макроикономическата стабилност, икономиката и търговията, прехода към зелена енергия, миграцията и мобилността. Съветът приветства също и меморандума за разбирателство за стратегическо и глобално партньорство между Европейския съюз и Тунис.

¹ Споразумение за партньорство между ЕС неговите държави членки, от една страна, и членовете на Организацията на държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, от друга страна.

10. Съветът оценява факта, че в доклада се представя подкрепата на ЕС за човешкото развитие, по-специално здравеопазването и образованието, борбата с неравенствата, включително неравенството между половете, продоволствената сигурност и изхранването, енергетиката и нововъзникващите предизвикателства, както и подкрепата и ангажиментите по отношение на финансирането, свързано с климата, и опазването на биологичното разнообразие. Съветът изтъква, че е важно да се гарантира, че финансирането на борбата с изменението на климата се увеличава, включително чрез мобилизация на частно финансиране, обхваща както смекчаването на изменението на климата, така и адаптирането към него, и достига до най-уязвимите общности, включително най-слабо развитите държави, малките островни развиващи се държави и развиващите се държави без излаз на море. Съветът отбелязва, че корупцията е сериозна пречка за устойчивото развитие, и изтъква, че усилията за борба с корупцията са от решаващо значение за повишаване на прозрачността и ефективността. Съветът отчита и значението на ангажираността на местно равнище и отбелязва, че държавите партньори носят основната отговорност за развитието си.
11. Съветът приветства вниманието, отделено в доклада на миграцията и принудителното разселване, и припомня значението на разработването, финансирането и изпълнението на инициативи на ЕС, насочени специално към незаконната миграция и принудителното разселване, включително справяне с първопричините за тях, подкрепа за приемащите общности и засилване на сътрудничеството в областта на връщането, обратното приемане и устойчивата реинтеграция, както и максимално увеличаване на въздействието на законната миграция върху развитието, в съответствие с националните компетентности. Съветът насърчава Комисията да продължи да изтъква подкрепата на ЕС за справяне с тези предизвикателства.
12. Съветът оценява положително поставения в доклада акцент върху подкрепата на ЕС за цифровия преход на държавите партньори, за който фундаментално предварително условие е сигурната и надеждна цифрова инфраструктура. Съветът приветства вниманието, което се отделя на дейностите на Центъра за цифрови технологии за развитие (Център D4D) за активно насърчаване на ориентирания към човека модел на цифрова трансформация на ЕС в държавите партньори, както и повишеното внимание на Комисията към киберустойчивостта, изграждането на киберкапацитет и изкуствения интелект.

13. Съветът подчертава, че е важно да се наблюдава въздействието на външните инструменти на ЕС и да се гарантира, че те ефективно постигат всички цели, определени в приложимите за тях правни рамки и в политическите и стратегически насоки на Съвета. Съветът приветства положените усилия за постигане в периода 2021 – 2023 г. на дял от 35,5% от общите поети задължения за ОПР за подкрепа на социалната закрила и човешкото развитие, 15,0% от общите поети задължения за миграцията и принудителното разселване, 12,9% за подкрепа на образованието, принос от 22,1% за правата на човека, демокрацията и доброто управление, както и тенденцията към дял от 85% на действията, допринасящи за равенството между половете. Съветът взема под внимание постигнатия напредък по отношение на институционалните и стратегическите цели, определени от Комисията в третия план за действие на ЕС относно равенството между половете, озаглавен „Амбициозна програма за равенство между половете и овластяване на жените във външната дейност на ЕС“, приветстван чрез заключения на председателството и отразен в годишния доклад. Съветът приканва Комисията да продължи да полага постоянни усилия за постигане на целта в областта на климата и целта на Г-2 за равенство между половете в рамките на ИССРМС – Глобална Европа и да продължи ежегодно да предоставя актуална информация на Съвета. Съветът отправя искане към Комисията да изтъкне в бъдещи доклади данните за всички цели, както и за действията на ЕС в най-слабо развитите държави.
14. Съветът приветства разнообразието от инструменти и условия за изпълнение, предвидени в инструментите за външна дейност, като предимство за международните партньорства на ЕС. Разнообразието дава възможност на ЕС да разработи подходящи и гъвкави отговори на глобалните предизвикателства и да възприеме индивидуализирани и диференцирани подходи, укрепвайки позицията на ЕС като надежден партньор. Съветът отчита, че е ценно да работи с различни партньори по изпълнението, включително с европейските финансови институции в областта на развитието, агенциите за развитие и агенциите за експортно кредитиране, и да използва широк набор от условия за сътрудничество, като например техническо сътрудничество, партньорски обмен, техническа помощ, туининг, бюджетна подкрепа, подкрепа за проекти, финансиране на организации на гражданското общество и местни участници, смесено финансиране и инвестиционни инструменти.
15. Съветът оценява непрекъснатото подобряване на докладването от страна на службите на Комисията и ЕСВД относно конкретните резултати от проектите и програмите на ЕС, включително резултатите и финансовите приложения, както и непрекъснатото актуализиране на онлайн инициативите на „Екип Европа“ и проследяването на съвместното планиране. Освен това Съветът приветства новите приложения за бюджетна подкрепа и новия раздел относно европейската финансова архитектура за развитие. Съветът насърчава Комисията да включи в следващия доклад кратка обща оценка на състоянието на изпълнението на пътната карта за европейската финансова архитектура за развитие.

16. Съветът призовава върховния представител да прикани делегациите на ЕС да упражняват пълноценно координиращата си роля за „Екип Европа“, като тясно включват посолствата на държавите членки, отговарящи за държавите партньори, в самите тях или извън тях.
17. Съветът изтъква, че трябва да продължи укрепването на комуникационните дейности, включително чрез тясна координация на равнището на държавите партньори между делегациите на ЕС и посолствата на държавите членки, като същевременно се отчитат специфичните национални и регионални особености на държавата. Съветът приветства организирането на политически мисии на високо равнище в рамките на подхода „Екип Европа“, за да се допринесе за видимостта на ЕС и неговите държави членки като надеждни и доверени партньори за устойчиво развитие. Съветът подкрепя и дейности за борба с чуждестранното манипулиране на информация и вмешателство, включително дезинформацията.
18. Съветът приветства усилията за да се насърчават равните възможности и да се спазват изискванията за достъпност за хората с увреждания в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.
19. Съветът призовава за колективно обсъждане на формата на доклада в бъдеще, за да се подобри навременната наличност на данни, да се улесни съобщаването на резултатите, като същевременно се запази важната роля на доклада за осигуряване на отчетност. Във връзка с това Съветът подчертава и значението на съпоставимостта на данните през годините.
